

Тема: «Ручні гранати, поводження з ними, догляд і зберігання»

Любіть Україну, як сонце, любіть
як вітер, і трави, і води...

В годину щасливу і в радості мить,
любіть у годину негоди....

...

Володимир Сосюра

Тема: «Ручні гранати, поводження з ними, догляд і зберігання»

Мета уроку:

- ознайомити з призначенням, бойовими властивостями та загальною будовою ручних осколкових гранат;
- вивчити з учнями правила поводження з ручними осколковими гранатами;
- виховувати мужність і відвагу на героїчних прикладах.

1 ПИТАННЯ: ПРИЗНАЧЕННЯ, БОЙОВІ ВЛАСТИВОСТІ, ЗАГАЛЬНА БУДОВА І ПРИНЦИПИ ДІЇ РУЧНИХ ГРАНАТ.

У давнину гранати формою
нагадували ці плоди...

**"Граната це ... розривний снаряд:
порожнисте ядро, яке начинене порохом, із
вставленою у вічко запальною трубкою;
це та ж бомба, але меншого розміру."**

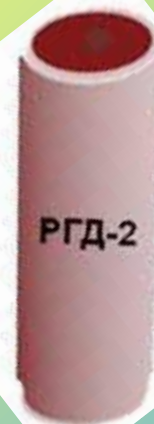
В.І. Даль. «Тлумачний словник живої мови»

Відповідно
солдатів, які метали
гранати почали називати
Гренадерами

Залежно від дальності розльоту осколків і призначення гранати поділяються на протипіхотні (наступальні, оборонні), протитанкові і гранати спеціального призначення (димові, газові, сигнальні...)

Сучасні гранати класифікуються:

- **За призначенням** - **основного призначення, протитанкові, протипіхотні, запальні, димові, освітлювальні, сигнальні, світлозвуківі, газові, навчальні.**
- **За способом метання** - **ручні, рушничні, пістолетні, для підствольних гранатометів, гвинтівково-ручні.**
- **За принципом детонації** – **дистанційні і ударної дії.**

ураження осколками живої сили противника у ближньому бою (під час атаки, в окопах, сховищах, в населених пунктах, у лісі, в горах).

Ручні гранати РГН і РГД-5 належить до наступальних, а гранати РГО і Ф-1 – оборонних.

**Загальний вигляд
спорядженої ручної
гранати оборонної Ф-1**

**Загальний вигляд
спорядженої ручної
гранати наступальної
РГД-5**

Ручна осколкова граната РГД-5

- наступальна граната дистанційної дії, призначена для ураження живої сили противника у наступі та обороні.

Радіус ураження живої сили осколками гранати до 25 м, що дозволяє застосовувати її на ходу, не ховаючись за укриття.

Площа ураження живої сили осколками – 28-32 кв. м.

Дальність кидка – 45 - 55 м.

Час горіння запалу 3,2 — 4,2 с.

Загальна вага гранати із запалом 310 г.

Розривний заряд – тротил, масою 110 г.

Запал гранати універсальний (УЗРГМ).

Ручна осколкова граната Ф-1 є оборонною гранатою дистанційної дії і призначена для ураження живої сили противника переважно в оборонному бою.

Товстостінний корпус виконаний із литого чавуну.

Корпус при розриві утворює багато важких осколків, з початковою швидкістю розльоту, близько 730 м / с.

Наведена площа розльоту осколків - 75-82 кв. м.

Маса гранати - 600 г.

Маса бойового заряду - 60 г. (тротил)

Дальність кидка - 35-45 м.

Час уповільнення - 3,2-4,2 с.

Радіус забійної дії осколків до 200 м.

БУЛОВА РУЧНОЇ ОСКОЛКОВОЇ ГРАНАТИ РГД -5

чні осколкові гранати РГД-5 і Ф-1 складається з таких частин:

- корпус,
- розривний заряд,
- запал.

Корпус гранати РГД-5 - із жерсті (до 1 мм) та складається з двох частин: ковпака з вкладишем ковпака і піддона з вкладишем піддона.

Корпус гранати Ф-1 - чавунний з повздовжніми і поперечними борозенками по яких він розривається на осколки. У верхній частині корпусу є нарізний отвір для вгвинчування запалу.

Розривний заряд заповнює корпус і служить для розриву гранати на осколки.

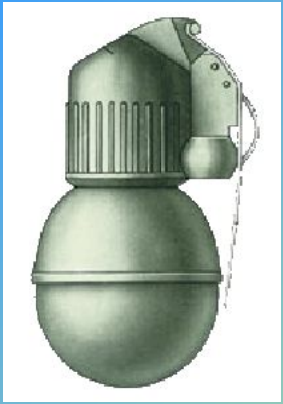
**Часом
гранати ще
називають
ручною
артилерією**

Але ручні гранати РГД-5 и Ф-1 мають суттєвий недолік, який полягає у відносно великому відрізку часу між кидком гранати і її підривом (приблизно 4 с).

А на різко пересічній місцевості чи в горах це дозволяє противнику, який вчасно побачив гранату, використати найближче укриття і також створює загрозу самоураження гранатометника у разі відскоку гранати на перешкоди чи скочування зі схилу.

Ці недоліки гостро проявились під час війни в Афганістані.

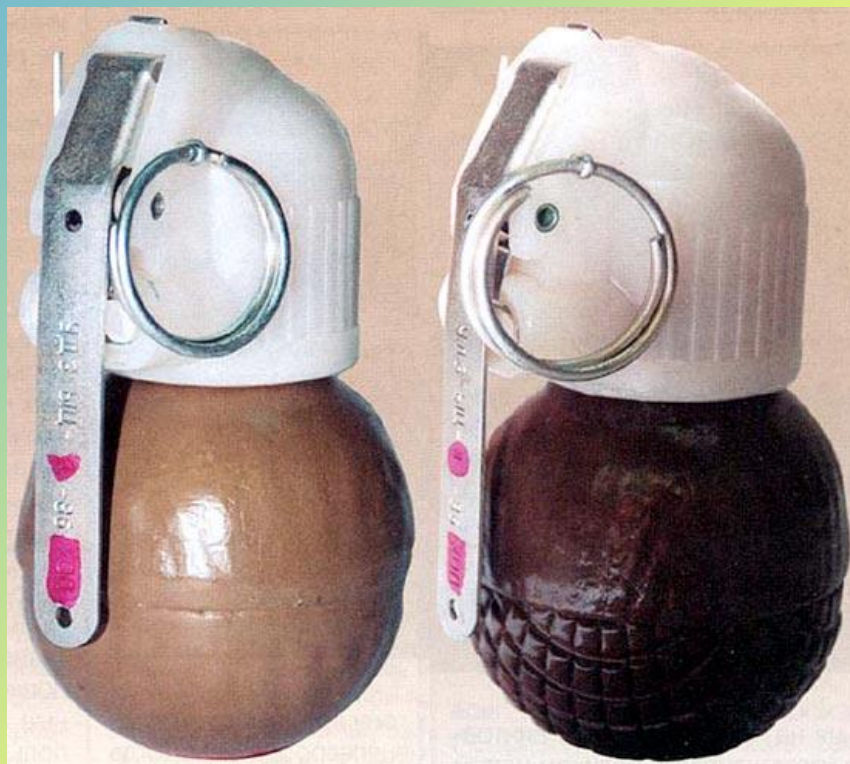
Тому в кінці 70х років на оборонному підприємстві "Базальт" був розроблений новий комплекс ручних гранат, який складався з **РГН (ручна граната наступальна)** і **РГО (ручна граната оборонна)**.

Ці гранати споряджені датчиком цілі і спрацьовують при ударі в будь-яку перешкоду та та через 4 с. після кидка.

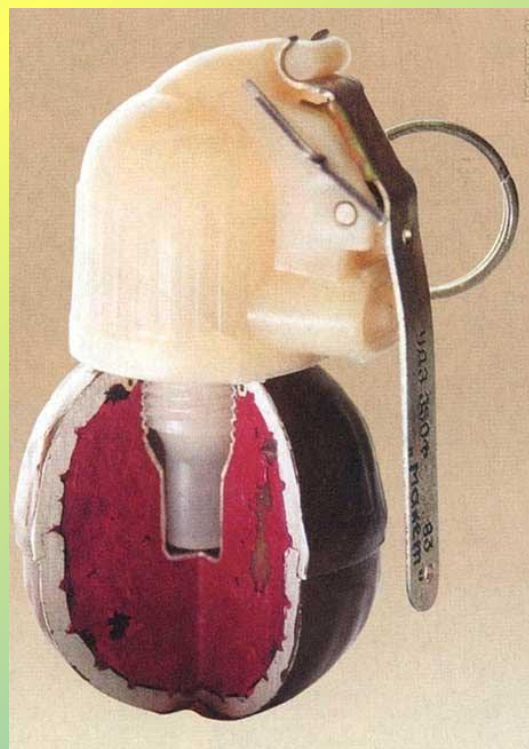

Ручні осколкові гранати РГН і РГО

Споряджені гранати

Граната в розрізі

Маса гранати, г	310	
530		
Маса бойового заряду, г	114	92
Діяльність кидка, м	25-45	20-40
Час уповільнення, с		3,2-4,2
Радіус ураження, м	8,7	16,5
Час дальнього зведення запалу, с		1-1,8
Радіус безпечного віддалення, м	24	-
Температурний діапазон застосування, °C		±50

Фрагментувальні гранати Ф-1, Р1 модернізуються модернізованим ударно-дистанційним запалом (УЗРГМ).

А гранати Р1 О і РГН – ударно-дистанційним запалом (УДЗ).

Капсуль запалу УЗРГМ загоряється в момент кидка гранати, вибух відбувається через 3-4 сек. після кидка.

Запал УДЗ в момент кидка зводиться і спрацьовує при ударі або дистанційно через 3,2-4,2 с.

Протитанкова граната

РКГ - 3

2 питання: Порядок огляду і підготовки гранат до метання. Заходи безпеки під час поводження з ручними гранатами.

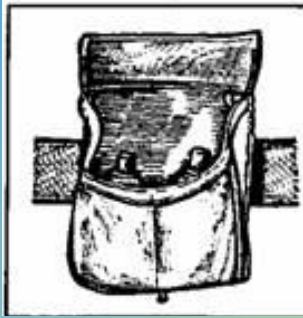
2.1. Порядок огляду і підготовки гранат до метання.

Гранати і запали зберігають в ящиках (в окремих відсіках). При тривалому зберіганні гранати потрібно періодично оглядати. Перед зарядженням гранати також оглядають. На корпусі гранати, на трубках запалу і на самому запалі не повинно бути вм'ятин та слідів корозії, кінці запобіжної чеки мають бути розведені і без тріщин.

Несправними запалами користуватися не можна

2.2. *Заходи безпеки під час поводження з ручними гранатами.*

Гранати переносять у гранатних сумках. Запали тримають окремо від гранат, при цьому

запал загортають у папір або клоччя.

Переносячи

гранати, слід оберегати їх від поштовхів, ударів, вогню, бруду, сирості. Підмочені та забруднені гранати і запали треба протерти і висушити під наглядом командира. Не можна сушити гранати біля вогню.

Заряджати гранату дозволяється тільки перед її метанням.

Забороняється: розбирати бойові гранати й усувати в них несправності, переносити їх без сумок або за кільце запобіжної чеки; торкатися гранати, що не розірвалася

Узагальнення і систематизація знань та вмінь учнів.

Домашнє завдання:

- 1. Прочитати в підручнику тему: «Ручні осколкові гранати та поводження з ними» с.145-156**
- 2. Вивчити за конспектом будову та бойові властивості ручних гранат.**

